

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **T. U. V.**, zast. Mgr. Jiřím Kudřouskem, advokátem se sídlem Osvoboditelů 2649, Louny, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 7. 2015, č. j. OAM-228/ZA-ZA02-HA08-2015, e. č. B003043, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. 3. 2017, č. j. 42 Az 6/2015 – 52,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včasně podanou kasační stížností ze dne 21. 3. 2017 brojí žalobce, jakožto stěžovatel, proti shora označenému rozsudku (dále jen „napadený rozsudek“) Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“). Krajský soud napadeným rozsudkem zamítl stěžovatelu žalobu proti shora označenému rozhodnutí žalovaného (dále jen „rozhodnutí žalovaného“), jímž bylo vyřčeno, že stěžovateli se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v rozhodném znění (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

Krajský soud v napadeném rozsudku činil skutková zjištění především na základě obsahu správního spisu. Konstatoval, že stěžovatel má vyživovací povinnost ke své manželce a nezletilému synovi, kteří mají na území České republiky povolen trvalý pobyt. Stěžovatel je dále osobou bez náboženského vyznání a zároveň on sám, ani žádný z jeho rodinných příslušníků, nebyl nikdy členem jakékoli politické strany či jiné obdobné organizace. V České republice se živil jako podnikatel. Ze své vlasti stěžovatel vycestoval v září roku 1996 za účelem podnikání v tuzemsku. Posléze Vietnam navštívil v letech 2001, 2004 a 2010. V žádosti o mezinárodní ochranu přitom stěžovatel uvedl, že jejím důvodem je zájem na setrvání s rodinou. Do Vietnamu se vrátit nechce, neboť tam nemá kde žít, zatímco v tuzemsku pobývá jeho rodina a stěžovatel zde má práci. Pro případ svého návratu do vlasti se stěžovatel obává, že by tam mohl být opětovně stíhán v souvislosti s dřívější (tuzemskou) drogovou trestnou činností, pro kterou byl v České republice pravomocně odsouzen. V neposlední řadě stěžovatel uvedl, že se cítí být zdrav.

K důvodnosti jednotlivých žalobních námitek krajský soud v napadeném rozsudku uvedl, že stěžovatel o azyl požádal zejména proto, že má v České republice rodinu, o kterou se chce starat, a z obavy, že v případě svého návratu do Vietnamu bude opětovně odsouzen za čin, pro který byl již v České republice odsouzen. Žalovaný však ve svém rozhodnutí podrobně uvedl, z jakých důvodů stěžovateli mezinárodní ochranu nepřiznal, jakož i z jakých podkladů při své úvaze vycházel. Krajský soud shledal míru, v níž žalovaný zjišťoval skutkový stav věci, dostatečnou. Neztotožnil se proto s žalobní námitkou poukazující na nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného. Krajský soud dále uvedl, že stěžovatelova obava z opětovného trestního stíhání při návratu do Vietnamu za trestnou činnost spáchanou v České republice (distribuce drog), za níž vykonal nepodmíněný trest odnětí svobody, nepředstavuje azylově relevantní důvod. Již žalovaný v tomto směru správně poznamenal, že Vietnam dodržuje právní zásadu zákazu dvojího trestání za tentýž skutek. Tato právní zásada je krom toho zakotvena i v Mezinárodním paktu o občanských a politických právech (čl. 14 odst. 7), k níž Vietnam přistoupil dne 24. 9. 1982. Nadto z žalovaným opatřené zprávy Mezinárodní organizace pro migraci z října 2012 vyplývá, že v případě návratu do země původu u navrátilců není požadován dokument obdobný výpisu z rejstříku trestů. Dále krajský soud uvedl, že stěžovatel ani netvrdil jakoukoli svou aktivní politickou činnost, pro kterou by snad mohl být ve své vlasti v budoucnu pronásledován. Žalovaný proto správně vyhodnotil, že u stěžovatele nejsou dány důvody k udělení mezinárodní ochrany dle § 12 zákona o azylu. Krajský soud naopak připustil, že za účelem předejití vážného zásahu do soukromého a rodinného života cizince lze v ojedinělých případech uvažovat o udělení tzv. humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákon o azylu. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, pak krajský soud dodal, že o takový případ půjde zpravidla tehdy, měl-li by cizinci být udělen dlouhodobý zákaz pobytu na území České republiky. Krajský soud naznal, že pokud by stěžovatel měl dočasně opustit území České republiky, bylo by po dobu jeho nepřítomnosti i nadále bylo postaráno o jeho nezletilého syna, neboť by o něj pečovala jeho matka (manželka stěžovatele). Stěžovatelova manželka přitom není na stěžovatelův pravidelný příjem zcela odkázána, neboť dle vyjádření stěžovatele provozuje hernu. Žalovaný proto nepřekročil meze svého správního uvážení možnosti udělení humanitárního azylu. Krajský soud se ztotožnil s žalovaným i v tom, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Žalovaný vycházel z výše zmíněné zprávy o Vietnamu, z níž plyne, že stěžovateli druhý postih za drogovou trestnou činnost spáchanou v tuzemsku nehrozí.

Stěžovatel v kasační stížnosti trvá na tom, že v jeho věci jsou dány důvody k udělení azylu. Obává se totiž, že v případě návratu do Vietnamu bude znovu odsouzen za tutéž drogovou činnost, pro kterou byl odsouzen již v České republice. Informace o Vietnamu, z nichž žalovaný ve správním řízení vycházel, považuje stěžovatel za příliš obecné a nadto neoficiální, na rozdíl od informací, kterými disponuje stěžovatel ze své (dálkové) komunikace s lidmi, kteří ve Vietnamu v současné době žijí a tamní situaci bezprostředně zakouší. Stěžovatel namítá, že Vietnam je sice vázán mezinárodními smlouvami k dodržování zásady *ne bis in idem*, nicméně tento jeho závazek nebyl nikterak zohledněn v národním právním řádu a není ani v praxi dodržován. O tom má stěžovatel povědomí právě na základě vyjádření blíže neidentifikovaných obyvatel Vietnamu, se kterými se prostřednictvím komunikačních služeb sociálních sítí v nedávné době spojil.

Dále stěžovatel tvrdí, že se obává pronásledování v případě návratu do Vietnamu rovněž kvůli tamnímu autoritativnímu a nedemokratickému politickému režimu, s nímž vnitřně nesouhlasí. Odkazuje přitom na zjištění žalovaného, že v zemi jeho původu dochází k perzekuci politické opozice a obyvatelstva, které s režimem nesouhlasí. Žalovaný pochybil, když se spokojil se zjištěními, že stěžovatel nebyl v minulosti politicky aktivní. Stěžovatel nyní namítá, že po více než dvaceti letech pobytu v České republice by nebyl schopen nevystupovat aktivně proti

pokračování

aktuálnímu režimu v zemi jeho původu, protože by se nevyhnutelně vystavil pronásledování pro své politické názory ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.

V neposlední řadě stěžovatel namítá, že mu měl být udělen humanitární azyl ve smyslu § 14 zákona o azylu. Jako okolnosti zvláštního zřetele hodné stěžovatel uvádí délku svého pobytu na území České republiky, zdejší přítomnost jeho rodiny, od které by byl v případě neudělení mezinárodní ochrany odloučen a absenci majetkového i sociálního zázemí v zemi jeho původu. Alternativu, dle níž si jeho rodina může v případě nutnosti návratu stěžovatele do Vietnamu vybrat, zda jej bude následovat, proto stěžovatel shledává absurdní, neboť v takovém případě by se bez prostředků a zázemí ocitla celá jeho rodina. Skutečnost, že se stěžovatelova manželka starala o jejich nezletilého syna v době, kdy byl stěžovatel ve výkonu trestu odnětí svobody, nemá žádnou relevanci stran potence zásahu do rodinného života stěžovatel pro případ jeho dalšího odloučení od rodiny, ani stran souvisejícího uvážení o udělení humanitárního azylu. Závěry krajského soudu ohledně neudělení humanitárního azylu proto stěžovatel označuje za nepřezkoumatelné.

Konečně stěžovatel napadá i závěr žalovaného a krajského soudu, dle kterého nejsou dány důvody k udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. V tomto ohledu stěžovatel podotýká, že samotné podmínky výkonu trestů ukládaných ve Vietnamu za drogovou trestnou činnost představují nelidské a ponižující zacházení ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.

Žalovaný se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti vyslovuje proti důvodnosti stěžovatelem uplatněných kasačních námitek. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla legalizace stěžovatelova pobytu v České republice, aby zde mohl i nadále pobývat se svou rodinou. Stěžovatel o mezinárodní ochranu požádal až poté, co mu bylo zrušeno povolení k trvalému pobytu a hrozilo mu vycestování z České republiky. Dále žalovaný poznamenal, že institut mezinárodní ochrany je institutem výjimečným, jenž nemá cizince chránit před běžnými negativními jevy v zemi jeho původu, nýbrž před situacemi taxativně vyjmenovanými v příslušných ustanoveních zákona o azylu. Žalovaný se tudíž ztotožnil se skutkovými i právními závěry obsaženými v napadeném rozsudku a vyjádřil názor, že kasační stížnost není důvodná.

Kasační stížnost je přípustná.

Dle ustanovení § 104a odst. 1 s. ř. s. platí, že „[j]estliže kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.“ Nejvyšší správní soud z níže uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná.

Předně je třeba uvést, že typový výčet situací, kdy bude podmínka „podstatného přesahu významu kasační stížnosti nad vlastními zájmy stěžovatele“ zpravidla splněna, poskytl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 933/2006 (dostupné též z www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud v tomto svém usnesení shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud

ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, bylo-li by v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud se nedomnívá, že by se kasační stížnost týkala právních otázek, kterými se dosud ve své rozhodovací činnosti nezabýval. Pokud jde obecně o otázku možnosti udělení humanitárního azylu, touto se Nejvyšší správní soud zabýval již ve svém rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55, nebo též v rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, kde vymezil povahu institutu humanitárního azylu, meze uplatnění správního uvážení a přiblížil neurčitý právní pojem případu zvláštního zřetele hodného. Stěžovatel sám proti dosavadní ustálené judikatuře vykládající ustanovení § 14 zákona o azylu nikterak nebrojí, když toliko tvrdí, že v jeho případě měl správní orgán humanitární azyl udělit. Stejně tak lze úspěšně namítat, že v tomto ohledu přesahuje význam stěžovatelovy kasační stížnosti podstatným způsobem jeho vlastní zájmy.

Obdobně ani v případě, kdy má stěžovatel za to, že splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, nejde ani tak o právní otázku, která by snad byla příčinou sporu, nýbrž o otázku skutkovou, poněvadž stěžovatel nerozporuje právní argumentaci žalovaného, ale spíše jeho skutková zjištění. Pokud by snad žalovaný pochybil v rámci hodnocení shromážděných podkladů rozhodnutí a formulace závěrů o skutkovém stavu, mohl by tím založit toliko nepřezkoumatelnost svého rozhodnutí, nedopustil by se však nesprávného posouzení právní otázky. Nejvyšší správní soud nadto poznamenává, že stěžovatelova argumentace je ryze hypotetická hned v několika úrovních.

Nejvyšší správní soud podotýká, že do značné míry případem se zabýval ve svém usnesení ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 Azs 167/2016 – 25. I v tehdejší věci stěžovatel tvrdil, že se obává návratu do Vietnamu, neboť by zde mohl být podruhé trestán za týž skutek představující trestný čin, ačkoli si za něj v České republice již odpykal soudem uložený trest nepodmíněného odnětí svobody. Nejvyšší správní soud se zde dotkl otázek potenciálního zásahu do soukromého a rodinného života žadatele o mezinárodní ochranu. V tomto usnesení Nejvyšší správní soud např. uvedl, že *„skutečnost, že cizinec nemá v zemi původu žádné zázemí a nemůže spoléhat ani na pomoc svých příbuzných, sama o sobě neodůvodňuje udělení žádné z forem mezinárodní ochrany.“* Dalším obdobným případem se Nejvyšší správní soud zabýval ve svém usnesení ze dne 27. 7. 2016, č. j. 6 Azs 89/2016 - 50, v němž rovněž posuzoval případ cizince původem z Vietnamu, který chtěl setrvat na území České republiky z důvodu tvrzených rodinných vazeb. Cizinec uváděl, že ve Vietnamu nikoho nemá. O mezinárodní ochranu požádal až po několikaletém pobytu v České republice v okamžiku, kdy mu bylo zrušeno pobytové oprávnění z důvodu pravomocného odsouzení za trestný čin. Nebylo zpochybňováno, že jediným důvodem žádosti o azyl je snaha legalizovat pobyt na území České republiky (byť cizinec svou argumentaci spojil s tvrzením rodinných vazeb v České republice). Pro účely

pokračování

úvah ohledně udělení mezinárodní ochrany v souvislosti s rodinnými vazbami žadatele lze na tato usnesení plně odkázat.

Pokud jde obecně o obavy státních příslušníků Vietnamské socialistické republiky z druhého trestního stíhání v zemi jejich původu pro (trestný) čin, kterého se dopustili v České republice, vyjádřil se k těmto Nejvyšší správní soud v minulosti opakovaně, zejména ve svém usnesení ze dne 6. 2. 2014, č. j. 9 Azs 27/2013 – 27, či usnesení ze dne 23. 11. 2016, č. j. 6 Azs 139/2016 – 28, v nichž tyto obavy označil za liché a nepodložené. Obdobně nepodložené byly obavy stěžovatele patrně i v tomto případě.

Eventualita vystavení stěžovatele újmě ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu je posléze navázána na nepodložené obavy stěžovatele stran opakovaného postihu jeho trestné činnosti státními orgány země jeho původu. I zde se však stěžovatel omezil na zcela obecnou žalobní i kasační argumentaci, v níž toliko okrajově zmínil, že „*podmínky výkonu těchto trestů dle žalobce zcela naplňují definice nelidského či ponižujícího zacházení a trestání.*“ Nikterak přitom nerozvedl zdroj svých informací a jeho námitka se ve světle toho, co uvedl při pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu, jeví být, obdobně jako další jeho argumentace, účelovou.

Ze všech výše uvedených důvodů má Nejvyšší správní soud za to, že význam stěžovatelovy kasační stížnosti nepřesahuje podstatným způsobem jeho vlastní zájem, pročez je namíste kasační stížnost v souladu s ustanovením § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítnout.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení, neboť kasační stížnost byla odmítnuta. K tomu je třeba poznamenat, že usnesením krajského soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 42 Az 6/2015 - 27, byl stěžovateli (jakožto žalobci) ustanoven zástupcem dle § 35 odst. 8 s. ř. s. Mgr. Jirí Kud'ousek, advokát se sídlem Osvooboditelů 2649, Louny. Ačkoli podle § 35 odst. 8 *in fine* s. ř. s. platí, že krajským soudem ustanovený zástupce zastupuje daného účastníka řízení i v případném řízení o kasační stížnosti, v nynější věci ustanovený zástupce předložil Nejvyššímu správnímu soudu zároveň s podáním kasační stížnosti rovněž plnou moc, která mu byla pro účely zastupování stěžovatele v řízení o kasační stížnosti stěžovatelem udělena. Ustanovený zástupce stěžovatele tudíž zastupoval stěžovatele v řízení o kasační stížnosti na základě plné moci ve smyslu § 25 odst. 1 zákona č. 99/1963, občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (přiměřeně dle § 64 s. ř. s.). Jelikož zástupce stěžovatele nevystupoval v řízení o kasační stížnosti jakožto ustanovený zástupce stěžovatele ve smyslu § 35 odst. 8 s. ř. s., neplatí náklady tohoto zastoupení stát.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. června 2017

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu